

DE OTTER BLIJFT IN DE REGIO

Drie jaar geleden dook een otter voor het eerst op langs de Moervaart en de Durme in Lokeren en Waasmunster. Ondertussen blijkt dat deze Wase otter - die aan het linkeroog blind lijkt te zijn geworden - een opmerkelijk groot leefgebied heeft in Wachtebeke, Moerbeke-Waas, Stekene, Sint-Niklaas, Lokeren en Waasmunster, en in het Berlarebroek en het Donkmeer in Berlare.

Joris Everaert

Vanaf december 2019 kon in Lokeren en Waasmunster op verschillende locaties langs de Moervaart en de Durme een otter op cameraval worden geregistreerd, o.m. regelmatig in het reservaat Groot Molsbroek. Dankzij gericht en intensief onderzoek met cameravallen bleek daarna al snel dat dezelfde otter een groot netwerk van gebieden als leefgebied heeft in onze regio, waaronder als kerngebied verschillende reservaten van vzw Durme (zie onderstaande kaart, zie ook eerdere artikels in *Durme- en Scheldeland 2020-1, 2021-1 en 2021-4*). Naast reeds eerder gekende locaties langs Moervaart, Zuidlede en Durme in Wachtebeke, Moerbeke-Waas, Sint-Niklaas, Lokeren en Waasmunster, en in het Berlarebroek en het Donkmeer in Berlare, kon in het najaar van 2022 de otter zelfs ook voor het eerst worden vastgesteld langs de Stekense Vaart ter hoogte van de reservaten Heirnisse en de Fondatie van Boudelo.

Voorlopig zijn er geen indicaties dat de otter al een partner heeft gevonden, maar we blijven hopen dat er binnenkort ook effectief voortplanting kan worden vastgesteld. Dat de waarnemingen voorlopig betrekking hebben op hetzelfde dier, blijkt uit genetisch onderzoek op de uitwerpselen (zogenaamde spraints) in combinatie met de timing van de opnames en vooral ook het opvallende kenmerk als 'éénoog' otter. Sinds eind 2020 lijkt de otter blind te zijn geworden aan het linkeroog omdat dit oog niet meer oplicht bij de nachtbeelden. In de periode ervoor was het oplichtend effect daarvan ook al minder dan aan het rechteroog. Uit de

genetische analyse weten we ondertussen ook dat hij afkomstig is uit Nederland (Flevopolder). Hij legde maar liefst 200 kilometer af om zijn huidig leefgebied te bereiken (meer info in de nieuwsbrieven op inbo.be).

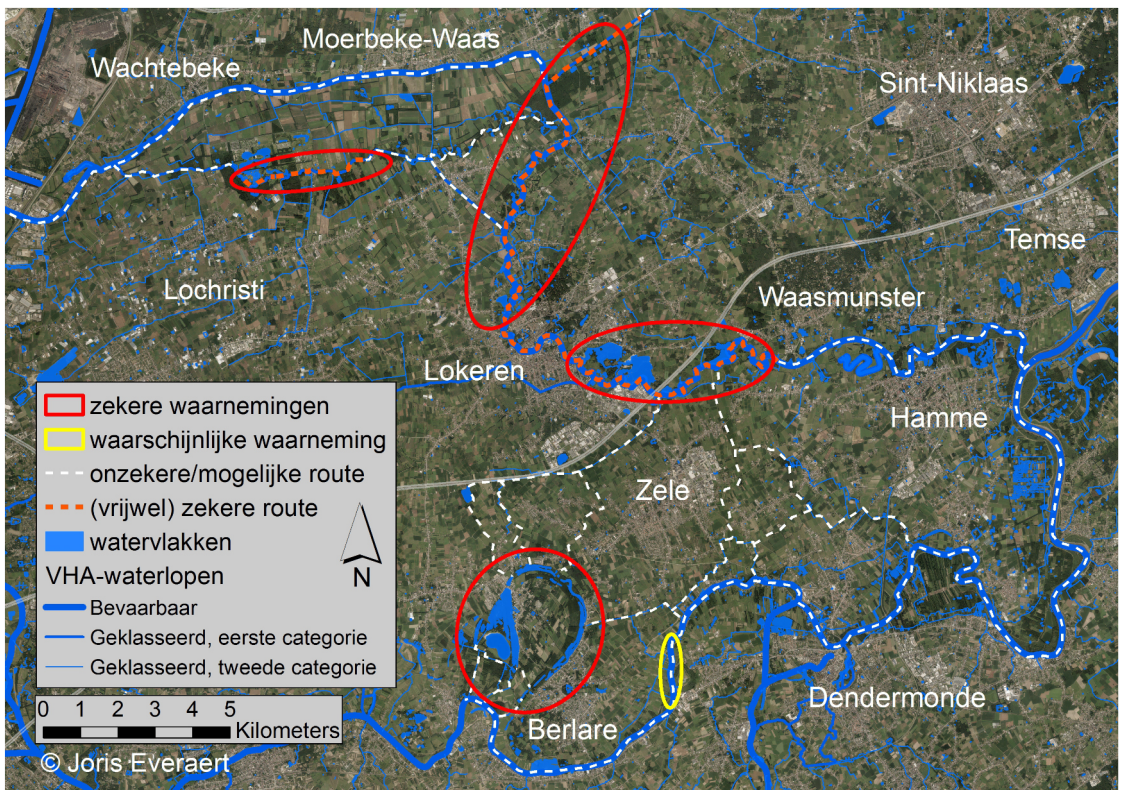
Otter in het Groot Molsbroek in mei 2022. Cameravalopname (zie ook video's op YouTube kanaal Joris Everaert)

Op basis van de waarnemingen is het duidelijk dat deze Wase otter vaak meerdere dagen verblijft in een bepaalde zone van zijn leefgebied. Maar hij kan zich verrassend snel verplaatsen tussen bijvoorbeeld de zone van het Groot Molsbroek en de zone van het Berlarebroek en het Donkmeer. Zo zat hij bijvoorbeeld op 22 oktober 2021 's nachts in het Berlarebroek, en de volgende nacht in het Groot Molsbroek. Hetzelfde werd vastgesteld in de nachten van 25 en 26 juni 2022. Nog een voorbeeld: tussen zeker 20 en 27 november 2022 zat hij in de zone langs de Stekense Vaart, de Moervaart, de Zuidlede en de Durme (incl. het Groot Molsbroek), en op 30 november verbleef hij al in de Reservaat-

zone Donkmeer in Berlare. Dit doet ons steeds meer vermoeden dat de otter tussen Lokeren en Berlare misschien een 'shortcut' neemt via het landbouwgebied ten zuiden van de E17 in Zele (zie mogelijke routes op onderstaande kaart). Er valt dus nog veel te ontdekken, maar het is duidelijk dat het hier een opmerkelijk dier betreft! We hopen dat hij op zijn route niet sterft door een auto op enkele mogelijke verkeersknelpunten die in kaart zijn gebracht. In 2023 start op Vlaams niveau het Soortenbeschermingsprogramma (SBP) Otter, waarbij heel wat maatregelen zullen worden genomen. In onze regio loopt hierrond ook een lokaal project 'Otterland', in samenwerking met vzw Durme (zie o.a. via 'projecten' op rlsd.be).

Otter legt spraint in Berlare in juni 2022. Cameravalopname (zie ook video's op YouTube kanaal Joris Everaert)

Gekend leefgebied en (mogelijke) routes van 'éénoog' otter sinds eind 2019 in de ruime regio van het Waasland, update dec 2022.

BIJNA 100 HECTARE NIEUWE NATUUR OP 5 JAAR

Het voorbije jaar 2022 breidde vzw Durme haar natuurgebieden uit met meer dan 18 ha, verdeeld over maar liefst 19 aankoopdossiers. Negen aankoopdossiers werden afgerond op het grondgebied Berlare, enerzijds in de Reservaatzone Donkmeer en anderzijds in de Scheldebroeken. Het leeuwendeel van 11 hectare werd aangekocht in de Moervaartvallei, meer bepaald in De Linie (Eksaarde, Lokeren) en De Fondatie van Boudelo (Sinaai, St-Niklaas). Daarnaast werden nog twee aankopen afgerond in de Durmemeersen naast de Durme op het grondgebied van Zele.

Thomas Van Lancker

Voor het vijfde jaar op rij investeerden we dus zeer sterk in meer natuur voor onze regio. De laatste vijf jaar groeiden onze natuurgebieden zelfs aan met net geen 100 ha! Uitzonderlijke cijfers in uitzonderlijke tijden. Meer dan ooit primeert de nood aan meer én betere natuur, enerzijds in de strijd tegen het sterk veranderende klimaat – met zowel langdurige periodes van droogte als periodes van intense regenval – en anderzijds in de strijd tegen het verlies aan biodiversiteit.

Het zal jullie niet ontgaan zijn dat vzw Durme in 2022 de klemtoon legde op waardevolle en kwetsbare natte natuur. Natte natuur is het DNA van onze vereniging aangezien quasi al onze natuurgebieden in de valleien van de Moervaart, Zuidlede, Durme, Schelde en de omgeving van het Donkmeer liggen. Dankzij een

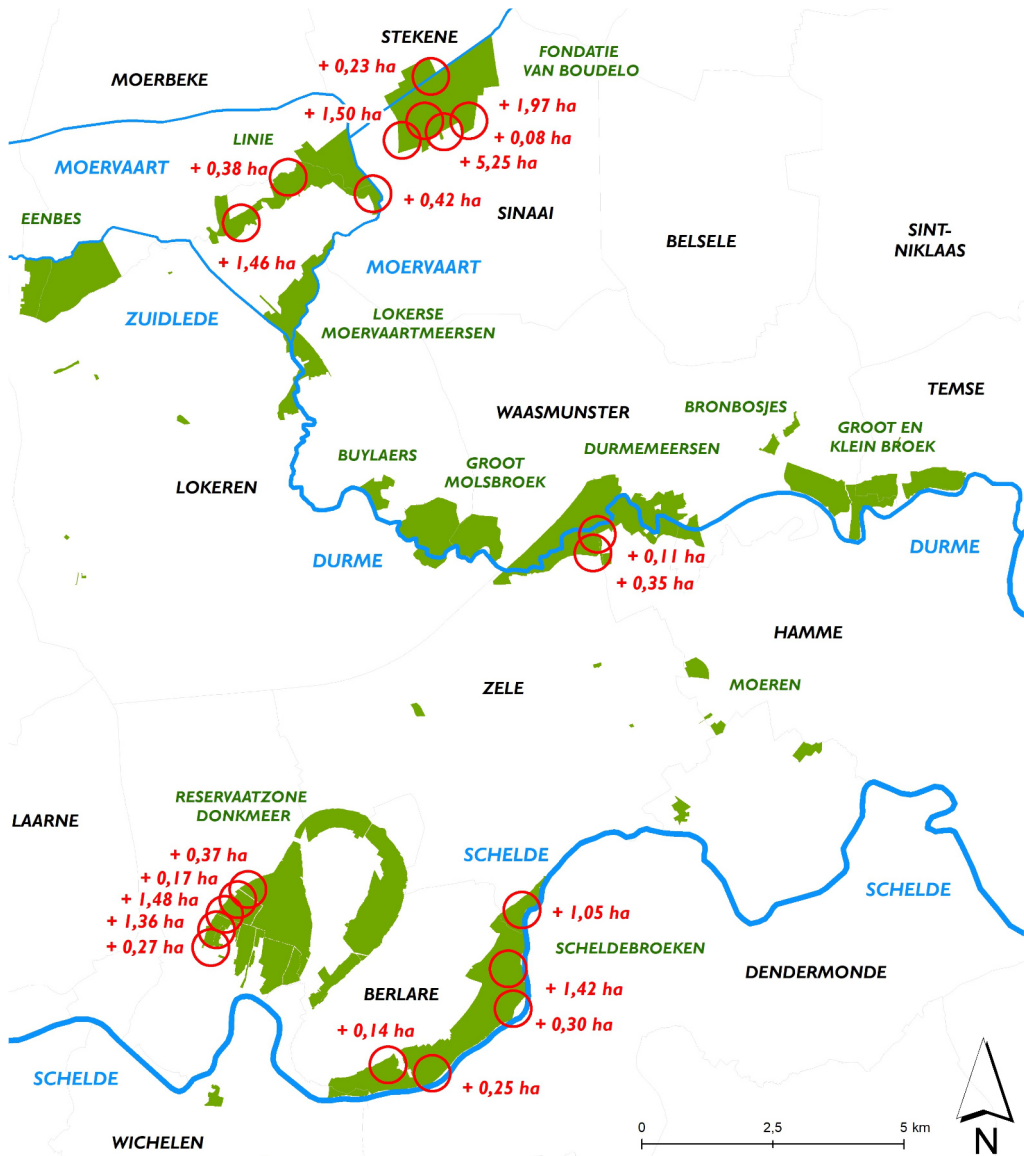
gericht aankoopbeleid in tal van die kwetsbare gebieden zoals grote delen van de Moervaartvallei, de omgeving van het Donkmeer of het Aubroek in de Scheldebroeken konden we vorig jaar meer dan 11 ha van die natte natuur veiligstellen... en dat trouwens in één van de droogste jaren in onze geschiedenis. De urgentie is hoog.

De inhaalbeweging die onze vereniging maakt op vlak van natuurbehoud en -herstel in onze regio is ook te danken aan het huidige politieke klimaat. Zowel op Vlaams als op provinciaal niveau wordt geïnvesteerd om het natuur-onvriendelijke beleid van de laatste decennia ongedaan te maken. De opgelopen achterstand is echter niet te onderschatten en de weg is nog lang.

De aankopen in 2022 kwamen tot stand met medewerking van volgende partners: **Agentschap voor Natuur en Bos**, provincie **Oost-Vlaanderen**, stad **Sint-Niklaas** (Fondatie van Boudelo), onze lokale **afdeling Zele-Berlare-Wichelen** (aankopen in Zele en Berlare) en de firma **Moens Verpakkingen** (voor de extra steun van aankoop van natte natuur rond het Donkmeer).

OVERZICHT AANKOPEN 2022

Voor het derde jaar op rij investeerde de provincie Oost-Vlaanderen in de uitbouw van natuurgebieden binnen de provincie. In totaal werden 125 dossiers ingediend waaronder 12 namens vzw Durme. Acht van onze dossiers kwamen in aanmerking voor een totaalbedrag van 45.890 euro aangezien zij bijdragen aan de vooropgestelde klimaatdoelstellingen zoals het aanplanten van nieuwe bossen of het vasthouden van water in de strijd tegen verdroging. Daarnaast zullen deze aankopen een bijdrage leveren voor de instandhouding van een aantal provinciaal kwetsbare soorten en biotopen.

De natuurgebieden van vzw Durme die mee konden genieten van deze extra steun zijn de **Reservaatzone Donkmeer** en de **Scheldebroeken** in Berlare en vooral **De Linie** in Eksaarde, Lokeren. Ook de komende jaren zal vzw Durme verder investeren in haar natuurgebieden en in de bres springen voor meer en betere natuur langsheen Moervaart, Zuidlede, Durme, Schelde en de omgeving van het Donkmeer.